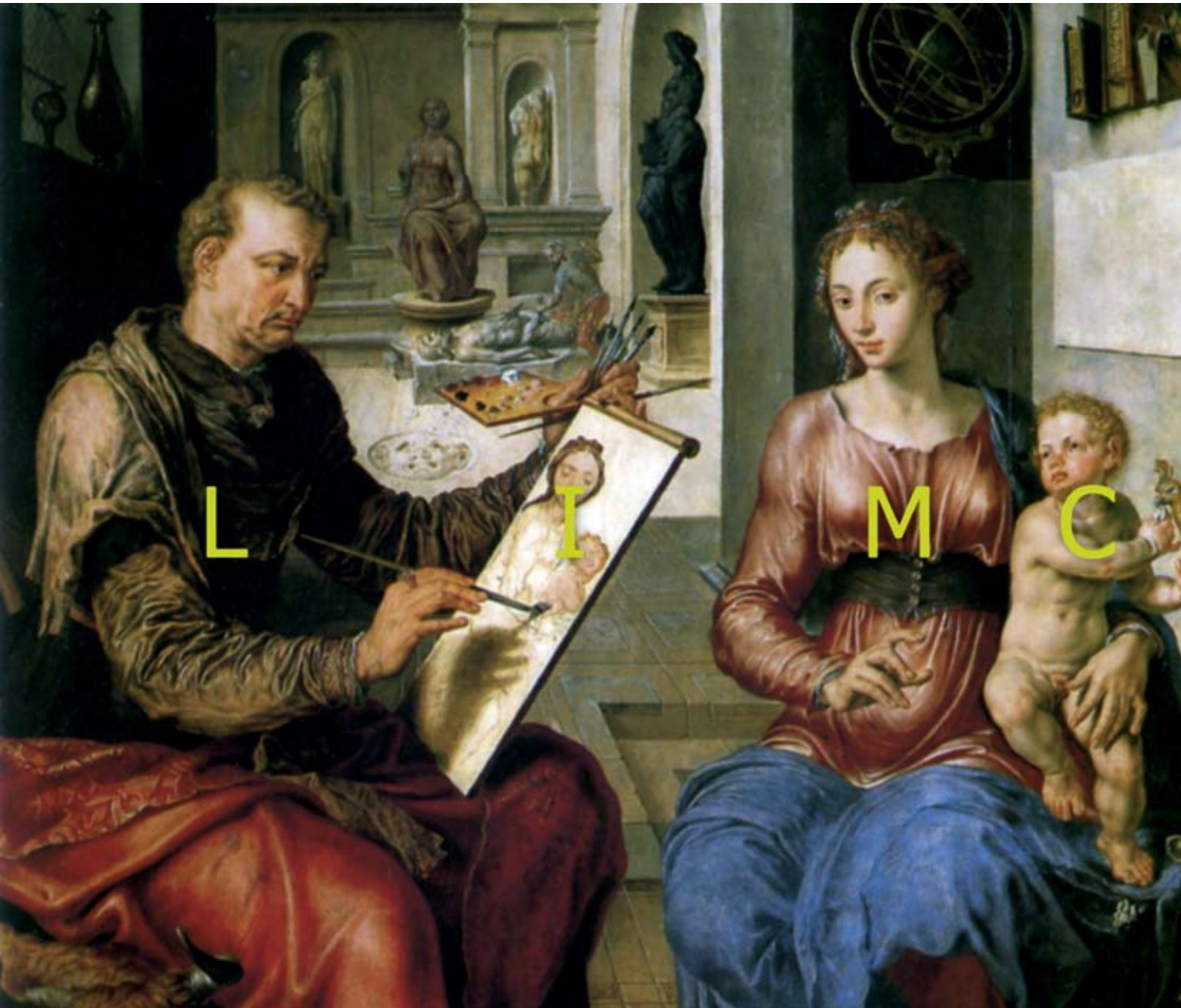

SINT-LUKAS GALERIE BRUSSEL

TIJDSCHRIFT NUMMER 4 | SEPTEMBER - OKTOBER - NOVEMBER 2006

ERKENNINGSNUMMER
P 2A9251

BELGIË - BELGIQUE
P.B.
BRUSSEL X
BC 4368

GAUTHIER HUBERT

EEN SCHILDERIJ VAN SINT-LUKAS

Tentoonstelling: van vrijdag 22.09.06 tot vrijdag 10.11.06 Vernissage: donderdag 21.09.06 van 18u - 21u
Open: dinsdag tot vrijdag: 10u - 17u; zaterdag: 13u - 17u; Gesloten op woensdag 01.11 en op de zaterdagen 04.11 en 11.11

Sint-Lukasgalerie Brussel vzw, Paleizenstraat 74 - 1030 Brussel - tel 02/250 11 66 - fax 02/250 11 11 - galerie@sintlukas.be

Verschijnt driemaandelijks - afgiftekantoor Brussel X - v.u.: Willem De Greef, Paleizenstraat 70, 1030 Brussel

"Black Star", muurschildering, video, schilderijen, 450 x 550 cm

GAUTHIER HUBERT

EEN VEELDUIDIGE STRATEGIE VAN BEELDEN

Bij elke tentoonstelling neemt Gauthier Hubert een thema onder handen dat te maken heeft met de tentoonstellingsplek en de bestaande beeldvorming erover. Van daaruit vindt hij aanknopingspunten naar een land, een continent, de wereld. In de lokale situatie zien we de universele beelden en verhoudingen weerspiegeld. Inhoud en ruimte bepalen de vorm van de installatie. Sommige beelden en media veroveren binnen een bepaalde omgeving een eminente plaats om achteraf naar de achtergrond of uit beeld te verdwijnen. Een huidig detail kan tot toekomstige uitvalsbasis dienen. De deelverzamelingen bevatten om beurt elkaar. Vanuit een marginaal beeld ontstaat soms een belangrijke lijn van nakomelingen, die op hun beurt de voorouders insluiten. In een veranderende context verwerven eerder gebruikte elementen nieuwe betekenis, zonder dat vroegere verhaallijnen worden ontkend.

Luc	=	L	=	50
Image	=	I	=	1
Model	=	M	=	1000
Child	=	C	=	100

Titelpagina: interventie van Gauthier Hubert op het origineel schilderij (detail) door Maarten van Heemskerck, Musée des Beaux-Arts, Rennes

Dit kluwen van fragmenten en deelverzamelingen zou bij buitenstaanders de indruk kunnen wekken van moeilijk toegankelijk werk, maar juist het tegendeel is het geval. De toegankelijkheid werkt op meerdere niveaus. Hubert vertrekt van bestaand beeldmateriaal dat hij al of niet verwerkt in een ander medium. Ons dagelijks leven is doorspekt van publiciteit, consumptieartikelen, televisie- en computerschermen. Naast dit actuele beeldenarsenaal grijpt de kunstenaar terug naar verleidelijke kitsch uit de tijd van onze (over)grootouders, met uitlopers tot tegenwoordig. Hier raken volkskunst, recente geschiedenis én de typische Belgische cultuur elkaar. Overal ter wereld roept kitsch bij haar adepten een gevoel van gezelligheid, sentimentele verbondenheid en primaire oogstreling op. Zowel in Vlaanderen als in Wallonië (en in Brussel waar alles samenkomt) wordt deze kitsch getypeerd door een hemelhoge vlucht van groteske fantasieën, in een land waar alles gedoemd lijkt kleinschalig te blijven. Ironie en zelfrelativering zijn nooit ver weg. Elke megalomane idee wordt hier immers tegenge-

houden aan de grenzen, terwijl we juist zelf alle mogelijke buitenlandse invloeden ondergaan. Er lopen hier genoeg individuen rond met dezelfde intelligentie en zin voor initiatief als in de grote Europese landen, maar bij gebrek aan een machtige staat, een omvangrijk leger, kapitaalcrachtige investeerders en grote cultuurtempels wordt elke ondernemingszin tot een miniatuurwereld herleid. De opgehoopte energie vindt een uitlaatklep in een escapisme dat tegelijk met beide voeten in de grond blijft geworteld. Intelligent overleven betekent in de Belgische context die unieke combinatie van hyperbolische ontsnappingen en een neerhalende tegenbeweging. Als ze al niet uitweken, geraakten visionaire mensen hun ideeën kwijt in culinaire lekkernijen, stripverhalen, kermissen en achtertuintjes. Geschiedenis, religie en wetenschap sijpelden in een gepopulariseerde vorm door tot de lagere cultuur. Lang voor het televisie- en computertijdperk bestookte de beeldenlawine al het volk bij middel van consumptieverpakkingen, huiselijke opsmuk (tegels, behangpapier, volksreligie), het veralgemeende onderwijs, de

kerk, het straatbeeld (uithangborden, standbeelden). Al deze beelden hebben met de hedendaagse massacultuur gemeen dat ze licht verteerbaar zijn en sentimenteel. Ze richten zich als het ware tot de culturele bagage van opgeschoten pubers. Elke generatie en studieniveau herkent in een tentoonstelling van Gauthier Hubert de afzonderlijke beelden vanuit het leven. Daarnaast plukt de kunstenaar veelvuldig beelden weg uit de kunstgeschiedenis en brengt ze tot ons onder de vorm van reproducties, kopieën of varianten. Hogere en lagere cultuur, traditie en postmodernisme, de globale wereld en Belgische eigenaardigheden doordeesemen voortdurend zijn werk. In de kunstgeschiedenis van de Nederlanden treffen we volop die atmosfeer aan van sentimentele overdaad, ironische maatschappijkritiek en de verschijning van imaginaire werelden te midden van de dagelijkse realiteit. Mystieke heiligen en weelderige koningen worden omringd door volkse grapjassen op de boerenbuiten. Van de Vlaamse Primitieven, over de renaissance en barok, tot de romantiek en het surrealisme koppelen de kunstenaars dat

"Mine", diptiek van aquarellen, 147 x 50 cm

droomgevoel aan de doodnuchtere realiteit. Dat volksmensen bij die beelden aansluiting vinden met zowel hun paradijsdromen als hun harde bestaan, belet niet dat ze tegelijk zuiver artistieke inhoudten vertolken.

Schilderkunst mag dan vanuit zijn opleiding en achtergrondkennis een uitgangspunt vormen, de kunstenaar trekt het picturale begrip zo breed open dat hij tal van randverschijnselen als kopieën, amateuristische schilderijen, foto- en filmbeelden, publiciteit en decoratieve toestanden introduceert. Ze ondergaan een transformatie naar een ander medium, veranderen van schaal, ontsnappen aan de traditionele omlijsting. Bestaansvoorwaarden van de schilderkunst als de schaal en de omkadering van het doek, de drager, de ruimtelijke positie en zelfs de originaliteit van het thema worden in vraag gesteld. De grenslijnen tussen academische kunst en kitsch vervagen, want de kunstenaar kopieert kitsch en plaatst ze naast oorspronkelijke (sic) kitsch. Valt het intelligent of eerlijk gebruik van kitsch niet te verkiezen boven een ondoordachte virtuositeit? Waar ligt de originaliteit van het beeld na zoveel eeuwen kunstgeschiedenis en beeldcultuur? In hoeverre is de kunst een afgeleide van de volkscultuur, of is deze laatste louter een klankbord en vulgarisering van hogere ideeën?

Reproducties, found footage en ready-mades treden in dialoog met door Hubert nagetekende foto's of herwerkte kunstgeschiedenis. Van het tweedimensionale doek glijden ze over naar een driedimensionale wereld. Ze leggen verbanden met andere afbeeldingen en objecten doorheen de ruimtes. Een afbeelding functioneert binnen een installatie van andere afbeeldingen. Op die manier komen er nieuwe betekenissen in het vizier of worden er bestaande zichtbaar gemaakt. Daar stopt het niet bij, want inhoudelijk lopen de verwijzingen verder in Huberts andere tentoonstellingen, naar de algemene beeldcultuur en onze herinneringen. Hoe intens we al zijn tentoonstellingen ook zouden opvolgen, we zouden constant de afwezigheid voelen van fragmenten, van referenten, van culturele kennis. We zouden ons geheugen afspeuren en merken dat er ook bij wat we zouden moeten weten vaagheid opdoemt. Waar werden we in het leven met welk beeld geconfronteerd (of ontweken we het? of gingen we er achteloos aan voorbij?) en wat betekende het toen voor ons? We blijven met een gevoel van afwezigheid achter. Sommige zaken hebben we nooit gekend, andere zouden we kunnen gekend hebben, weer andere zijn in de vergetelheid weggezaakt. We kunnen de lawine aan beelden en verbanden enkel verwerken door er een persoonlijk territo-

Alle hier afgedrukte beelden (behalve de titelpagina) zijn afkomstig uit de tentoonstelling *So Artificial (was) a Project for Luanda* in Koraalberg Art Gallery, Antwerpen, maart-april 2006.
Foto's: Mark Devos
Courtesy Koraalberg Art Gallery Antwerpen.

meer info: <http://gauthierhubert.com>

Alle aspecten van het leven vinden vroeg of laat hun vertaling in beelden en die blijven bestaan als mensen, structuren en kennissystemen al lang verdwenen zijn. Sterke beelden worden vervolgens door andere mensen, structuren en kennissystemen gerecupereerd. Wie bij de omgang met beelden ruimte laat voor het mysterie, houdt de mogelijkheid open voor de (her)ontdekking van betekenis. Of Hubert nu kunst, volkscultuur of wetenschappelijke modellen onder handen neemt, telkens raakt hij een poëtische snaar. De afbeeldingen hebben iets sprookjesachtigs over zich, zelfs een exotisch aspect als ze vreemde culturen behandelen. Spelenderwijs lepelen ze de kijker dubbelzinnige inhouden naar binnen. Ongemerkt geraakt hij emotioneel verstrengeld met hem vreemde, zelfs schadelijke belangen. De naïeve vereenvoudiging van de beelden verluist de politieke, economische en religieuze waarden waarmee ze beladen zijn. Terwijl de machtsstructuren onze fantasie binnendringen, bewerkt Hubert een boemerangeffect. Met een dosis humor eigent hij zich de aantrekkelijke beelden toe en draait hun werking om. In plaats van machtsstructuren met schone schijn te vergulden, geeft hij met vergelijkbare verleidingstactieken de werkelijke verhoudingen weer. Zelfs mensen die bij kitsch blijven steken, kunnen er een boodschap aan hebben.

Filip Luyckx

rium mee af te grenzen, voldoende flexibel om niet te verstarren en voldoende afgeschermd om niet te verdrinken. Beelden roepen in een ontwikkelde cultuur steeds de aanwezigheid op van andere, afwezige beelden. Sommige zijn voorgoed verdwenen. Meestal behoren de oorspronkelijke tot die categorie. Elke bezoeker houdt er andere herinneringen op na, maar hij zal een gelijkaardig gevoel van afwezigheid ervaren. Terecht kunnen we ons afvragen of

waarnemers uit een gans andere cultuur dit tekort eveneens zouden ervaren. Wie zich volledig analfabeet waant, getroost zich niet eens de moeite om onleesbaar materiaal te ontcijferen. Het antwoord hierop is dat Hubert telkens zijn beeldjargon aanpast aan de lokale tentoonstellingscontext en die vermengt met zijn typische belgitude. Deze laatste ingrediënt is op zijn beurt het product van een veelheid aan opgeslorpte culturele invloeden.

